

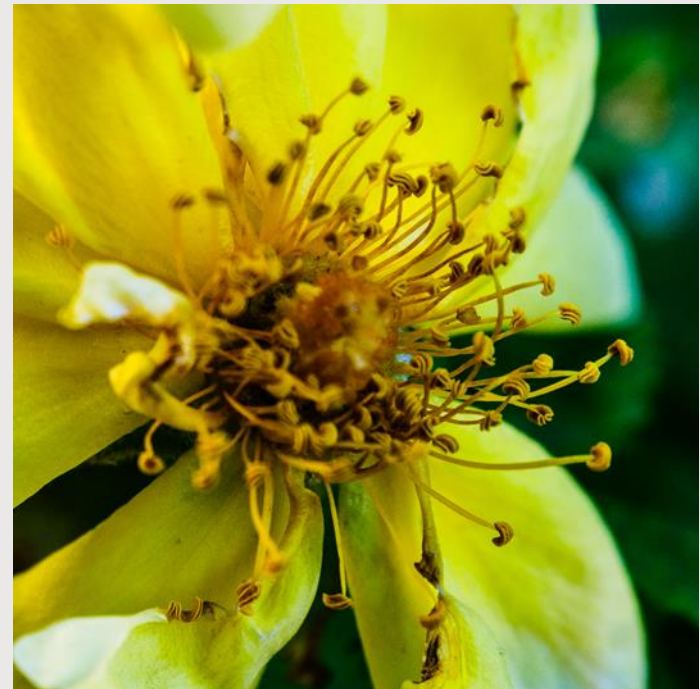
Ympäristötyö Arkkihiippakunnassa

Lasse Mustonen

- **Maailma Jumalan luomana:**

"Maa versoi vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka kantoivat hedelmissään kukin oman lajinsa mukaista siementä. Jumala näki, että niin oli **hyvä**. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kolmas päivä."
(I Moos 1:16)

- Luomakunnan varjeleminen on yksi kirkon valitsemista strategisista painopisteistä.
 - Kohtaamisen kirkko-strategia (2020 asti).
- Kirkon ympäristöasioiden seurantaryhmä
 - Kirkon ympäristödiplomi (2001 / 2012 / uudistetaan)
 - Kirkon ilmasto-ohjelma (2008)
- Kirkon ympäristöpäivät
 - Hollolassa syyskuussa 2018
- Kirkon ympäristödiplomin neuvottelupäivät
 - järjestetään 2019

- Tuomikapitulin asettama 2016-2020.
- Kuusi jäsentä eri ammateista ja eri seurakunnista.
- Toiminnan painopisteet:
 1. Ympäristödiplomien auditoinnit
 2. Hiippakunnalliset starttipäivät
 3. Seurakuntien ympäristövastaavien tukeminen
 4. Kristillisen ympäristökasvatuksen edistäminen
 5. Tuomiokapitulin ympäristödiplomin toteutumisen seuranta
- Tukee ja auttaa seurakuntia ympäristöasioissa

- Kirkon ympäristödiplomi voimassa:
 - Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Masku, Naantali, Raisio, Lieto, Sastamala, Siikainen, Ulvila, tuomiokapituli.
- Starttipäivä ympäristötyötä aloittaville
 - Järjestetään 2018 – todennäköisesti Porissa.
- Ympäristövastaavien koulutuspäivä
- "Askeleita ympäristödiplomiin" – ohjelma kehitteillä.
- Kankaanpään srk:n ympäristöblogi:

<https://kankaanpaanseurakunnanymparistotyoblog.wordpress.com/blog/>

Mikä on tärkeää?

- Mitkä ovat mielestäsi tämän hetken ja tulevaisuuden tärkeimpiä ympäristöasioita?

Kirkon ympäristödiplomi

- Ympäristödiplomi on vapaaehtoinen.
- Se on seurakuntia varten kehitetty väline, joka auttaa niitä täyttämään vastuutaan luomakunnasta.
- Diplomi on kokonaisvaltainen työkalu ympäristöasioiden hoitamiseen.
- Sen avulla tunnetaan seurakunnan toiminnan ympäristövaikutukset ja riskit.
- Ympäristötyöryhmät pystyvät aloittamaan ympäristötyön Ympäristödiplomin käsikirjan avulla.

Diplomin rakenne

3. Ympäristöjärjestelmän laadintaprosessi
4. Toiminta ja talous
5. Ympäristökasvatus
6. Jätehuolto
7. Siivous
8. Energia ja rakentaminen
9. Keittiöt ja ruokalat
10. Toimistotyö
11. Hautausmaat ja viheralueet
12. Leiri- ja kurssikeskukset
13. Metsänhoito
14. Liikenne

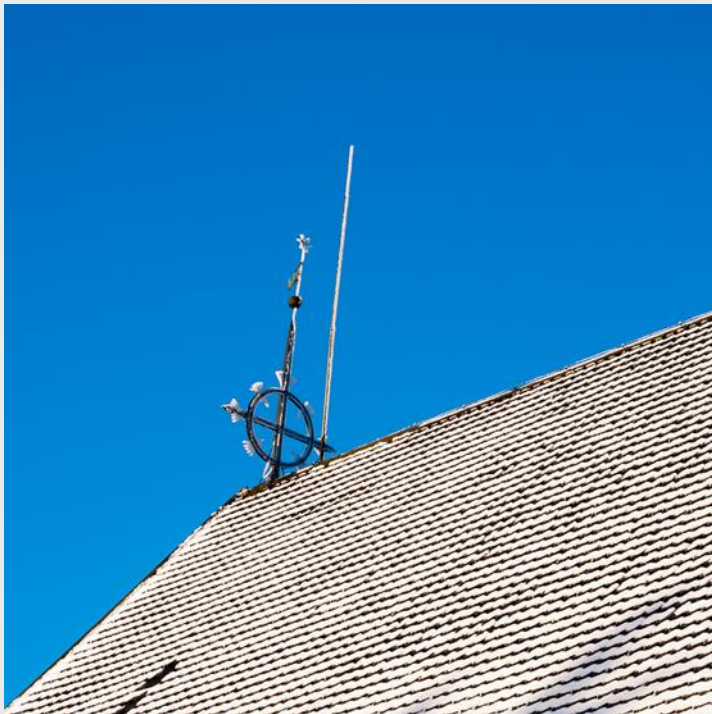

Diplomin vaatimukset mm.

- Kaatopaikkajätteen vähentäminen.
- Ekologinen rakentaminen (Söderkulla, Hämeenkyön aurinkopaneelit).
- Uusiutuva ja ympäristömerkitty energia.
- Perennahoito hautausmailla.
- Luonnonarvojen suojelu leirikeskuksissa.
- Hiljaiset paikat, WWF perintömetsä.
- Ravintosuosituksiset, kasvispäivä.

- Kansainvälinen diakonia
- Reilun kaupan tuotteet
- Vastuullinen sijoittaminen
- Ihmisoikeuksien toteutuminen

Kirkon ympäristödiplomi

- ***Ympäristödiplomin avulla:***
- Toteutamme luomakunnan viljelyn ja varjelun tehtävää.
- Turvaamme ympäristön elinkelpoisuutta.
- Vaalimme luonnon monimuotoisuutta.
- Hillitsemme ilmastonmuutosta. (*Kirkon ilmasto-ohjelma*)
- Kilvoittelemme irti sanojen ja tekojen ristiriidasta.
- **Vähemmästä enemmän!**

- Edistämme ennakoivaa ympäristöajattelua.
- Tee jo tänään sitä mitä laki vaatii huomenna.
- Etsimme kustannussäästöjä.
- Tehostamme toimintoja ja resurssien käyttöä:
 - lämpöhukka ja jätteet kertovat tuhlauksesta.
- Nivomme ympäristöasiat osaksi normaalia toimintaa.
- Tavoittelemme jatkuvan parantamisen ideaalia.

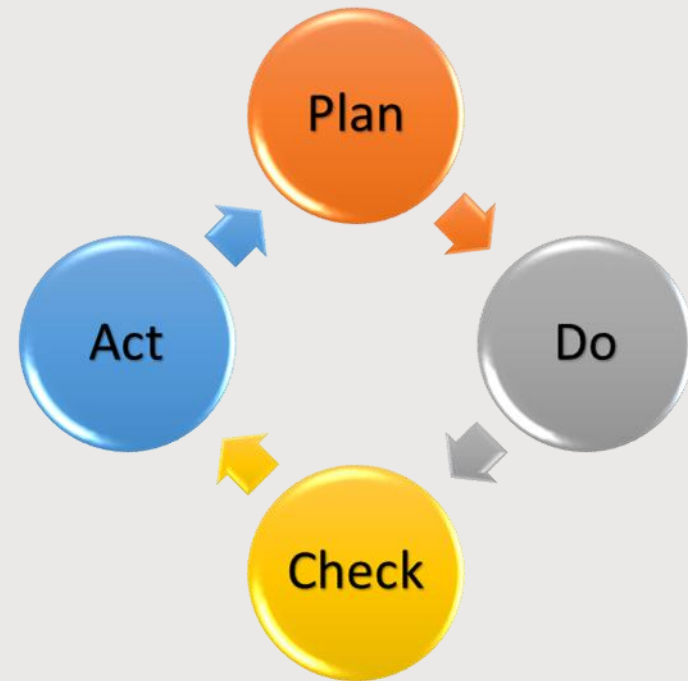

Demingin ympyrä

* P-D-C-A *

1. Plan – Suunnittele
 2. Do – Toteuta
 3. Check – Tarkista
 4. Act – Toimi / Korjaa
- Missä ajattelet seurakuntien olevan hyviä? Miksi?

Emme juokse nopeammin, vaan kävelemme lyhyemmän matkan

- Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus
- Kiitollisuus Jumalan hyvistä lahjoista herättää meidät kunnioittamaan koko luomakuntaa ja elämän ihmettä.
- Kiitollisuudesta ja kunnioituksesta nousee pyrkimys kohtuuteen.
- Kristillinen usko rohkaisee ja motivoi toimimaan luomakunnan hyväksi ja ryhtymään toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

LASSE MUSTONEN

kiitollisuus kunnioitus kohtuus

Suomen evankelis-
luterilaisen kirkon
ilmasto-ohjelma

Aika kysellä ja keskustella

- Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut!

